

Een nieuwe standvlinder

De teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart (*Proserpinus proserpina*) komt pas sinds 1996 voor in Nederland. Sindsdien is de soort met een flinke opmars bezig en hij zit nu in een groot deel van het zuidoosten van Nederland.

Paul Cools

De teunisbloempijlstaart heeft zich tien jaar achtereen voortgeplant in ons land en is daarmee een nieuwe standvlinder.

Deze toename valt waarschijnlijk te verklaren door de klimaatopwarming: het is een warmteminnende soort. Hij is te vinden op open plekken in vochtige bossen, bosranden en andere warme plaatsen waar de waardplant staat, zoals uiterwaarden en ruderaal terreinen. De rupsen van de soort leven voornamelijk van (middelste) teunisbloem, maar soms ook van (harig) wilgenroosje, basterdwederik en grote kattenstaart.

Geen pijl

De rupsen van de pijlstaarten zijn te herkennen aan de pijl aan het uiteinde van de 'staart'. De teunisbloempijlstaart is hierop een uitzondering: in Nederland is het de enige soort uit de familie die geen pijl aan zijn staart heeft. In plaats daarvan heeft hij een wittig vlekje waaraan de rupsen goed te herkennen zijn. De eerste waarneming van een rups van de teunisbloempijlstaart in Nederland was in 1996. Daarna werd de soort bijna jaarlijks als rups gevonden, en de

vondst van rupsen in 2018 betekende dat de afgelopen tien jaar de rups elk jaar is gevonden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de soort zich hier voortplant. Omdat nu tien aaneengesloten jaren voortplanting is vastgesteld, weten we dat de soort een populatie heeft in Nederland en mag gezegd worden dat Nederland een standvlinder rijker is.

Tekst:

Jurriën van Deijk

De Vlinderstichting

Wettelijke bescherming

De teunisbloempijlstaart en de spaanse vlag zijn de enige twee nachtvlinders die beschermd zijn in Nederland. Deze bescherming komt vanuit de Europese habitatrichtlijn. De teunisbloempijlstaart is beschermd via bijlage IV. Nederland is verplicht voor de soorten in deze bijlage en hun voortplantings- of rustplaatsen beschermingsmaatregelen te nemen. Dit geldt alleen voor soorten die sinds 1900 in het wild in Nederland zijn waargenomen en een populatie hebben. De spaanse vlag is beschermd via bijlage II. Dit is een zwaardere vorm van bescherming, want voor de soorten die hierin zijn opgenomen, moet Nederland beschermde gebieden aanwijzen.